

24. ZIEMIA KRZEMIONKOWA

Ziemia krzemionkowa powstaje w wyniku hipergenicznego wietrzenia wychodni opok i geoz górnej kredy i wczesnego trzeciorzędu. Zbudowana jest głównie z opalu. Cechami fizycznymi przypomina diatomity. Stosowana jest w przemyśle chemicznym jako nośnik katalizatorów, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, dla potrzeb rafinacji i filtracji a także jako składnik syntetycznych mas formierskich.

Złóża ziemi krzemionkowej występują na obrzeżeniu Gór Świętokrzyskich (Piotrowice i Dąbrówka) w rowach tektonicznych i na Wyżynie Lubelskiej (Lechówka) w formie płatów przykrytych osadami oligocenu.

Złóża Piotrowice i Lechówka mają zbliżone parametry jakościowe – dość niski ciężar nasypowy (263 – 371 g/l), zawartość R_2O_3 5,5 – 7,0 %. Natomiast złóża Dąbrówka charakteryzuje się słabszymi właściwościami surowca - zawartość R_2O_3 powyżej 8,0 %, ciężar nasypowy średnio 580 g/l.

Ziemia krzemionkowa wydobywana była w śladowych ilościach (kilka ton w 2002 r.) ze złóża Lechówka II. W roku 2008 wydobywania ziemi krzemionkowej nie odnotowano. Eksploatacji z pozostałych złóż, ze względu na niską jakość produktu, wykorzystywanego głównie jako mączka izolacyjna, od kilku lat zaniechano.

Stan zasobów ziemi krzemionkowej oraz stopień ich rozpoznania i zagospodarowania przedstawiono w tabeli 24.1.

Tabela 24.1

ZIEMIA KRZEMIONKOWA - mln t

Wyszczególnienie	Ilość złóż	Zasoby geologiczne				Zasoby przemysłowe
		bilansowe			pozabilansowe	
		Razem	A+B+C1	C2		
ZASOBY OGÓLEM	5	2.22	1.09	1.13	1.01	0.00
w tym - zasoby złóż zagospodarowanych						
Złóża eksploatowane okresowo	1	0.01	0.01	-	-	0.00
w tym - złóża, których eksploatacji zaniechano						
Razem -	4	2.21	1.08	1.13	1.01	-

Udokumentowane geologiczne zasoby bilansowe ziemi krzemionkowej wynoszą 2 223 tys. t, z czego blisko połowa rozpoznana jest szczegółowo (w kat. A+B+C₁). Ziemie krzemionkowe w całości są importowane. Wielkość importu utrzymuje się w ostatnich latach na niemal stałym poziomie. Wielkość, wartość oraz główne kierunki eksportu i importu w/w surowców przedstawiono w tabeli 24.2.

Tabela 24.2

Kierunki polskiego importu i eksportu diatomitów,
ziemi krzemionkowej i okrzemkowej oraz trypli

IMPORT				EKSPORT			
Lp.	Kraj	Ilość tys. ton	Wartość tys. PLN	Lp.	Kraj	Ilość tys. ton	Wartość tys. PLN
	Świat (ogółem)	9,48	10 492		Świat (ogółem)	0,25	273
1	Meksyk	2,22	3 199	1	Łotwa	0,06	129
2	Dania	1,89	1 792	2	Białoruś	0,03	59
3	Niemcy	2,80	1 385	3	Belgia	0,02	28
4	Stany Zjednoczone	0,71	1 340	4	Ukraina	0,12	21
5	Francja	0,49	1 055	5	Rosja	0,02	20
6	Belgia	0,54	817	6	Litwa	0,01	11

Stopień rozpoznania zasobów i stan zagospodarowania poszczególnych złóż zestawiono w tabeli 24.3.

Tabela 24.3

Wykaz złóż ziemi krzemionkowej - tys. t

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydo- bycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemy- słowe		
ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE złóż : 5; OGÓLEM			2 223	2	-	
woj. LUBELSKIE złóż : 2			968	2	-	
1	Lechówka	Z	961	-	-	Chełm
2	Lechówka II	T	6	2	-	Chełm
woj. ŚWIĘTOKRZYSKIE złóż : 3			1 256	-	-	
1	Dąbrówka - pole I	Z	188	-	-	Włoszczowa
2	Dąbrówka - pole II	Z	772	-	-	Włoszczowa
3	Piotrowice	Z	296	-	-	Sandomierz

Opracował: Tomasz Bereda